

LUNDS
UNIVERSITET

Språk- och litteraturcentrum
Översättarutbildningen

EXAMENSARBETE VT 2013
MAGISTER I ÖVERSÄTTNING
DEL 2: ANALYS

Att översätta ett polysemt ord

En närstudie av hur ordet *policy* kan översättas i texter
om hållbart fiske

Författare:

Malin Kärnebro

malin.karnebro@gmail.com

Handledare:

Gunlög Josefsson, svenska

Lennart Nyberg, engelska

Sammandrag

Detta examensarbete bygger på en översättning av nio texter ur en Greenpeace-kampanj som handlar om hållbart fiske. Texterna är publicerade på Greenpeace internationella webbplats och ska översättas för att kunna publiceras på Greenpeace svenska webbplats. Arbetet inleds med en analys av källtexten som baseras på de metoder för textanalys som Hellspong och Ledins presenterar i sin bok *Vägar genom texten* (1997). Därefter följer en översättningskommentar i vilken ett specifikt översättningsteoretiskt problem som uppstod vid översättningsarbetet analyseras. Problemet gäller översättningen av begrepp som innehåller ordet *policy*, dels eftersom det är ett polysemt ord, dels eftersom det, i de nio Greenpeacetexterna, förekommer i flera olika begrepp som, i många fall, syftar på samma företeelse.

Nyckelord

översättning, Greenpeace, argumenterande text, policy, politik, riktlinjer, hållbart fiske, funktionell översättning

Engelsk titel

Translating a Polysemous Word – A Close Study of How the Word *Policy* Can Be Translated in Texts about Sustainable Seafood

Innehåll

1. Inledning	3
2. Textanalys	3
2.1 Kontext	4
2.2 Innehåll	6
2.3 Relationen mellan sändare och mottagare	8
2.4 Formen	11
3. Överväganden inför översättningen	13
4. Översättningskommentar	14
4.1 Polysemin för ordet <i>policy</i>	15
4.2 De olika begreppen som innehåller <i>policy</i>	17
5. Sammanfattande kommentar	22
Referenser	23

1. Inledning

Detta examensarbete grundas på min analys och översättning av nio olika texter som alla, på ett eller annat sätt, handlar om hållbart fiske. Texterna förekommer på engelska på Greenpeace internationella webbplats och ska översättas för att kunna publiceras på organisationens svenska webbplats. Texterna är argumentativa och uppmanande och syftar till att mana mottagarna till handling. För att ta reda på hur sändaren använder stilistiska medel för att få texterna att fylla sina funktioner har jag därför analyserat källtexten med hjälp av de metoder som Hellspong och Ledin beskriver i sin bok *Vägar genom texten* (1997).

Efter analysen av KT kommer ett övervägande inför översättningen som behandlar hur jag applicerat Lita Lundquists (2007) metoder om globala och lokala översättningsstrategier i min översättning. I detta avsnitt tar jag också stöd i Rune Ingos bok *Konsten att översätta* (2007:20), huvudsakligen gällande vilka av översättningens fyra grundaspekter (semantik, struktur, pragmatik och varietet) som har varit viktigast att ta hänsyn till i översättningen av de nio Greenpeacetexterna.

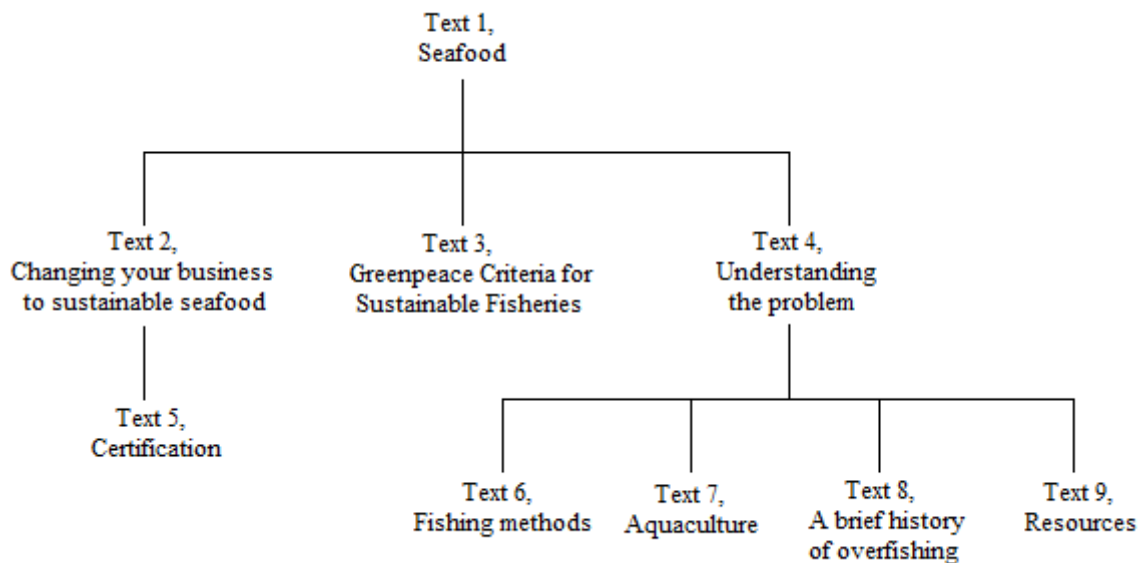
Därefter kommer en översättningskommentar där jag har fokuserat på ett översättningsteoretiskt problem som fanns i texterna. Detta problem har varit engelska begrepp som innehåller ordet *policy*. *Policy* är polysemt på engelska och kan betyda många olika saker. Därtill finns det också många synonymer till de olika betydelseerna på svenska, och det är inte alltid lätt att veta vilket svenskt ord man bör använda vid ett specifikt tillfälle. I dessa texter förekommer också *policy* med många olika attribut, även vid tillfällena då olika begrepp syftar på samma företeelse. Därför har jag försökt reda ut varför sändaren har valt att göra så och om jag som översättare bör göra likadant i min översättning.

I detta arbete finns exempel från både källtexten (hädanefter KT) och måltexterna (hädanefter MT). Vissa av dessa exempel förekommer i den löpande texten och markeras med citattecken och efterföljande radanvisningar.

2. Textanalys

De nio texter som ligger till grund för denna analys är så kallade hypertexter, d.v.s. ickesekventiella texter. Alla texter innehåller förgreningar i form av länkar som kan leda

läsaren in på en annan text, som i sin tur innehåller länkar till andra texter o.s.v. De webbsidor som texterna finns på har en hierarkisk struktur som i trädigrammet nedan.

Figur 1 Texternas hierarkiska struktur.

Text 1, ”Seafood”, fungerar ungefär som en modertext till alla andra texter inom samma ämne, och på dess webbsida finns länkar till text 2, 3 och 4. Från text 2 och 4 kan läsaren sedan klicka sig vidare till ytterligare fem texter. På sidan för text 6 kan man även där klicka sig vidare till specifika fiskemetoder, men jag har valt att inte numrera dessa sidor här eftersom de alla är uppbyggda på liknande sätt.

Alla texter berör ämnet hållbart fiske, och de flesta texterna uppmanar läsaren att agera för att skydda haven, även om det inte alltid uttrycks explicit. Texterna innehåller också mycket bakgrundsinformation om ohållbart och hållbart fiske samt länkar till andra webbsidor som berör hållbarheten inom fisket.

2.1 Kontext

De nio texterna är publicerade på Greenpeace internationella webbplats. Någon författare anges inte på någon av de nio webbsidorna där texterna förekommer, vilket innebär att Greenpeace som organisation står som texternas sändare. På Greenpeace svenska webbplats kan man läsa att ”Greenpeace är en oberoende internationell miljöorganisation som agerar för att förändra attityder och beteenden, skydda och bevara miljön och verka för fred”. De arbetar med bland annat klimatet, kärnkraften och haven. Greenpeace började som en rörelse 1971,

men blev sedan en professionell miljöorganisation 1979. Organisationen försöker, med hjälp av texter på sin webbplats, informera läsare om miljöhot samtidigt som den manar till förändring. Så är fallet även i de nio texter som ligger till grund för detta arbete.

Texterna publiceras i ett öppet medium, och texternas huvudmottagare är personer som vill veta mer om hållbart fiske. En stor del av mottagarna är troligtvis personer som stödjer Greenpeace, genom medlemskap i organisationen eller på annat sätt, men även personer som inte stödjer Greenpeace uttalat kan vara intresserade av att ta del av vad de har att säga om hållbart fiske. Mottagarna behöver inte ha någon förkunskap eller expertis inom ämnet för att kunna tillgodogöra sig innehållet av de nio texterna eftersom de är skrivna med en förhållandevis bred kod, även om vissa delar är mer specifika än andra. På den internationella webbplatsen finns också en ordlista som tar upp vissa av de begrepp som diskuteras i de nio texterna.

Texterna är nättexter som publiceras på en webbplats, och de är hypertexter, vilket, till skillnad från tryckta texter, innebär en ickesekventiell läsning. Det finns länkar till andra texter i samtliga nio texter som ligger till grund för det här arbetet, och det finns också länkar bredvid texterna på webbsidorna. Detta kan innebära att mottagarna inte läser alla de nio texterna eftersom de lätt kan välja vilka texter de tycker är intressanta.

Något annat som är speciellt för texter som publiceras på internet är deras möjligheter att locka mottagarna till fortsatt läsning. På sidan för kampanjens inledande text finns det exempelvis både en interaktiv tidslinje som visar vad Greenpeace har gjort för hållbart fiske mellan 2005 och 2010 och en tio minuter lång film om hållbart fiske. Men det är möjligt att sådana verktyg är ett måste för att fånga mottagarens intresse på internet. Om Greenpeace texter inte engagerar mottagaren tillräckligt finns det en risk för att mottagaren slutar läsa och söker upp andra texter om hållbart fiske att läsa istället, eftersom det ofta är enkelt att hitta information på internet.

Greenpeace är en organisation som består av människor som engagerar sig i miljön. Ur den synvinkeln skulle relationen mellan sändare och mottagare kunna ses som symmetrisk, eftersom mottagarna troligtvis också är människor som engagerar sig i miljön. Men Greenpeace får också hjälp av experter på de områden som de skriver om, vilket innebär att relationen blir mer asymmetrisk, då dessa experter, som får räknas som textens sändare, har mer kunskap än mottagarna om ämnet. I några av de nio texterna finns också hänvisningar till andra texter (horisontell intertextualitet) som syftar till att ge mer trovärdighet åt det Greenpeace skriver. Ett exempel är "[t]he Greenpeace criteria for sustainable fisheries are based on the *FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries*" (r. 169-170). Greenpeace visar

i och med denna hänvisning att de inte själva bestämt vad hållbart fiske ska innebära, utan att innebörden kommer från en uppförandekod från FAO (FN:s fackorgan för livsmedels- och jordbruksfrågor). Andra exempel på den horisontella intertextualiteten är länkar till exempelvis FAO:s och internationella naturvårdsunionens webbplatser (r. 1260-1283).

Syftet med dessa texter är att uppmana mottagarna till handling. De tillhör därför en argumenterande genre. De bygger på en vetenskaplig diskurs, men det är de argumentativa dragen som står i fokus för texternas funktion. Texterna har formen av kampanjmaterial, och det finns liknande kampanjer på Greenpeace internationella webbplats som behandlar till exempel kärnkraft, klimatförändringar och skog. Dispositionen för dessa andra kampanjer liknar den för hållbart fiske, med en överordnad sida med en slags beskrivning av problemet från vilken man sedan kan klicka sig in på andra underordnade sidor med anknytning till samma problem.

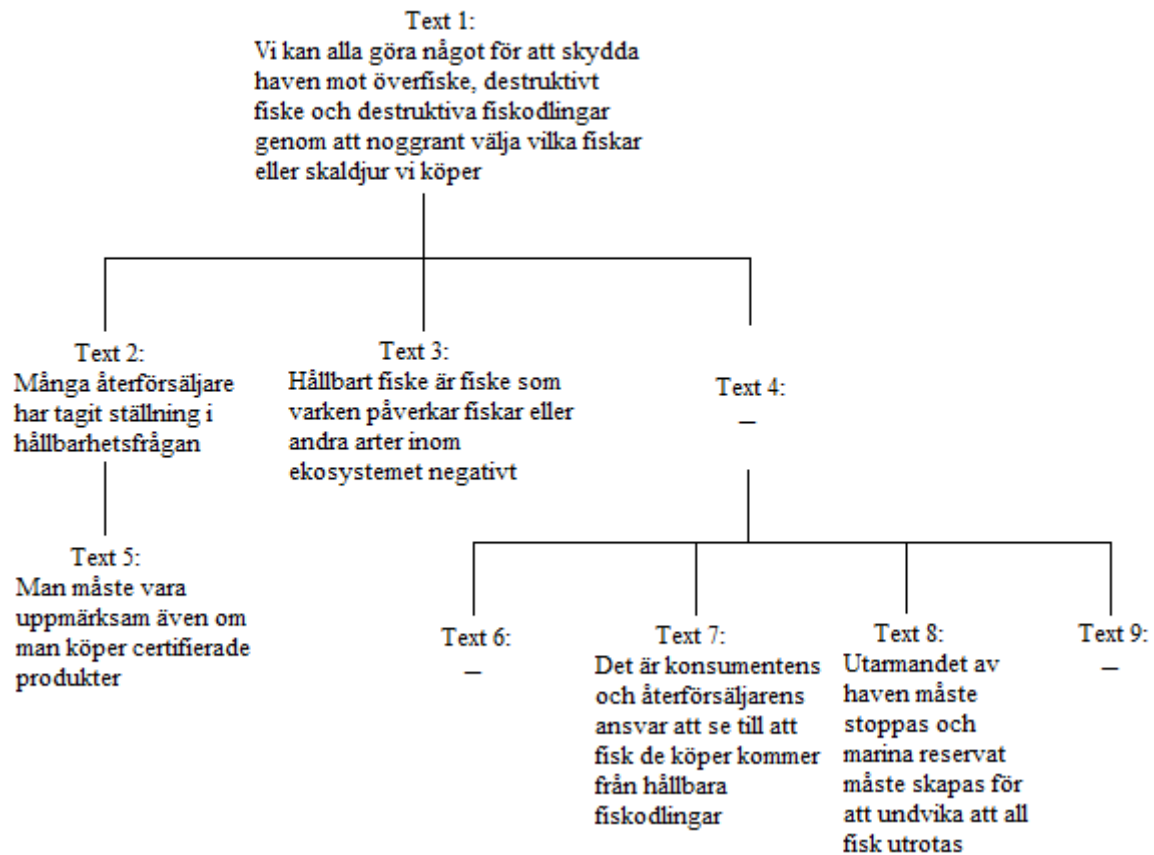
När det gäller texternas kulturkontext är det ett faktum att hållbart fiske är en stor fråga i dagens samhälle. Haven är utfiskade. Roland Johansson skriver i Dagens Nyheter att "[f]ör att fånga samma mängd fisk idag som i slutet av 1800-talet krävs en 20 gånger större ansträngning" (DN:s nätupplaga, 2010). Det är den största anledningen till att Greenpeace känner ett behov av att informera människor om vad som håller på att hända med haven och hur man kan förändra sin omvärld. En annan anledning till texternas uppkomst är att människor idag förväntas engagera sig i miljöfrågor, och dessa texter uppmuntrar till engagemang.

2.2 Innehåll

De nio texterna som förekommer i kampanjen "hållbart fiske" har också hållbart fiske som ett makrotema som genomsyrar samtliga texter, även om exempelvis en handlar om vad konsumenter och återförsäljare kan göra, en annan handlar om vilka fiskemetoder som är hållbara och inte och en tredje handlar om hur man certifierar hållbara produkter.

Men för att texternas innehåll ska bli tydligt bör man se till deras propositioner, alltså vad de säger om temat (Hellspong & Ledin, 1997:122). De nio texterna har alla olika makropropositioner, och vissa av dem är lättare att urskilja än andra. Nedan visas ett träd-diagram över texternas makropropositioner.

MAKROPROPOSITIONER

Figur 2 Texternas makropropositioner.

I text 1, 3, 7 och 8 markeras makropropositionerna genom positionering i början eller slutet av texterna. Text 4, 6 och 9 har inte några makropropositioner eftersom de bara innehåller länkar till andra sidor.

I text 2 och 5 uttrycks makropropositionerna inte explicit, men de kan uttydas med hjälp av tolkning av texterna. Text 2 handlar om hur återförsäljare arbetar för att förbättra fiskeriernas hållbarhet och dess makroproposition skulle kunna vara att många återförsäljare har tagit ställning i hållbarhetsfrågan. Syftet med texten är att visa andra återförsäljare som läser att det är möjligt att ändra sin affärsverksamhet. Text 5, som handlar om hur certifikat bör fungera, präglas av att Greenpeace tydligt uttrycker att det, enligt dem, inte finns några fullgoda certifieringssystem för tillfället. Det gör att makropropositionen för den texten är att man måste vara uppmärksam även om man köper certifierade produkter.

Efter en analys av texternas makropropositioner står det klart att de är en del av varför texterna uppfattas som argumenterande. De flesta texterna uttrycker, på ett eller annat sätt, att människor ska verka för att skydda haven. Detta kan sammanfattas i en makroproposition för

alla de nio texterna som ingår i kampanjen – att människor måste agera för att fisket ska bli mer hållbart.

2.3 Relationen mellan sändare och mottagare

Det som är mest intressant att kommentera i dessa texter är den interpersonella strukturen, eller den relation som etableras mellan sändare och mottagare. Greenpeace försöker engagera mottagarna och mana dem till att förändra sina vanor, och det syns i texterna.

Språkhandlingarna är en indikation på detta. Text 1, ”Seafood”, består mestadels av påstående men mot slutet av texten kommer ett par uppmaningar till läsarna:

KT: If you are a retailer you can:
Stop selling species that appear on a Greenpeace seafood red list.
Tell your customers that seafood sustainability is important to you.
Label all seafood clearly with the species name, origin and fishing method. (r. 53-55, 66-67, 77-78)

Detta är några av uppmaningarna (det finns sammanlagt ett tjugotal), och som Hellspong och Ledin beskriver är syftet med uppmaningar att uppmuntra till handling (1997:162). I dessa meningar är det dock osäkert om verben i början av varje ny punktsats är avsedda att tolkas som imperativ eller om de ska tolkas som verb i infinitiv eftersom de egentligen efterföljer hjälpverbet *can*. Jag har dock valt att tolka dem som verb i imperativ. Den ena anledningen till det är att alla dessa uppmaningar blir längre om man klickar på dem, och texten efter varje uppmaning blir då så pass lång att man som läsare lätt kan glömma bort att det inledande verbet följer ett hjälpverb. Den andra anledningen till att jag valt att tolka verben som verb i imperativ är att även om texten som syns om man klickar på uppmaningarna innehåller uppmaningar som inte föregås av hjälpverb, t.ex. ”[p]romote the more sustainable seafood you sell” (r. 70-71) och ”[e]nsure that your suppliers provide full traceability of their products as a minimum requirement” (r. 85-87). Därför verkar det som om alla dessa möjliga åtgärder som nämns ska tolkas som uppmaningar.

Möjligheten att tolka verb som antingen verb i infinitiv eller imperativ finns inte på svenska. Det kan också vara så att möjligheten att kunna tolka verb som antingen verb i imperativ eller i infinitiv i engelskan har blivit större i och med att fler texter publiceras på internet. Där finns det möjligheter till större grafiska element som till exempel stora bilder eller klickbara länkar, vilket förlänger texten mellan de olika verben. På så sätt kan det uppstå en dubbeltydighet i hur verben ska tolkas.

I och med uppmaningarna som finns i text 1 verkar det som om sändaren vill visa att mottagaren kan och bör göra någonting åt problemet i den överordnade texten, för att sedan underbygga varför man ska göra någonting i de andra mer beskrivande texterna som inte innehåller några uppmaningar.

Text 1 innehåller också en fråga, ”What can I do?” (r. 46), som kommer alldeles innan stycket med uppmaningarna. Liknande frågor finns i text 3, 5 och 7, och samtliga frågor besvaras sedan direkt i texten av Greenpeace själv. Exempel från de texterna är: ”What does a sustainable fishery look like?” (text 3, r. 168-169), ”What about certification?” (text 5, r. 244) och ”What kind of aquaculture is sustainable?” (text 7, r. 1068-1069). Frågorna som ställs och sedan direkt besvaras av Greenpeace är frågor som textens du ställer. Sändaren skapar en läsare som känner tillit till Greenpeace och som vänder sig till Greenpeace när den vill få mer information (Hellspong & Ledin 1997:173).

Det är bara det sista avsnittet i text 4 (”Understanding the problem”), i introduktionen för text 9 (”Sources”), som innehåller frågor som riktas till mottagaren. I det avsnittet finns två frågor, ”Did you take the bait? Do you want to learn more?” (r. 1247-1248), som används för att mottagaren ska bli intresserad av att läsa ännu mer om problemet. I och med ordleken (”Svalde du betet?”, min översättning) som knyter an till fisketemat används humor här som ett retoriskt grepp, för att det sista mottagaren läser av kampanjen ska vara någonting positivt.

Den inre textsituationen eller ramen är en viktig del av relationen mellan sändare och mottagare (Hellspong & Ledin, 1997:172). I dessa texter är det intressant att undersöka pronomenbruket. Text 1 är den text som innehåller flest olika pronomen: *you*, *I* och *we*. Dessa pronomen förekommer bara mot slutet av texten:

KT: What can *I* do?

We can all act to protect our oceans from overfishing, and from destructive fishing and farming practices by carefully choosing the seafood *we* buy.

If *you* are a retailer *you* can:

Stop selling species that appear on a Greenpeace seafood red list. (r. 46-55) (min kursiv)

Detta exempel är intressant eftersom sändaren använder olika pronomen tre gånger i tre meningar i rad. I den inledande frågan används *I* för att markera att det är textens du som ställer frågan till Greenpeace.

I meningen efter frågan byter de pronomen till *we*, som, tack vare pronomenet *all*, fungerar som ett inkluderande *we* som innefattar alla människor i hela världen som äter, köper eller säljer fisk. Greenpeace inkluderas också själva i detta *we*, vilket signalerar att de också kommer att göra saker för att förändra situationen.

I uppmaningarna används direkt tilltal i och med *you*, och du-tilltalet används för att markera förtrolighet mellan sändare och mottagare (Hellspong & Ledin, 1997:173). *You* används också i text 4, i frågorna som tidigare nämnts, och *your* används i titeln av text 2, ”Changing your business to sustainable food” (r. 193-194). I text 2 används *your* för att Greenpeace, i resten av text 2, besvarar en fråga från textens du som ännu inte ställts: How do I change my business to sustainable food. Greenpeace förväntar sig att återförsäljare ska vilja förändra sin affärsverksamhet.

Trots att *you* och *your* används i andra texter än text 1 verkar det ändå som om den överordnade text 1 ansvarar för att etablera en god relation mellan sändare och mottagare, som sedan inte behöver markeras särskilt mycket i de andra texterna.

I text 8, ”A brief history of overfishing”, används pronomenet *we* vid tre tillfällen. De första två innefattar både sändare och mottagare: ”[w]e have now reached a point in time where business cannot continue going on ‘as usual’” (r. 1199-1201) och “we might be having the last fish of its kind on our plates in the not-too-distant future” (r. 1224-1226). Vid det tredje tillfället är det dock bara sändaren som innefattas: ”[w]e were inspired by three of his examples to illustrate the devastating history of human exploitation of our oceans” (r. 1232-1235). Denna mening är intressant eftersom *we* bara innefattar Greenpeace men i *our oceans* innefattas alla människor. Risken för feltolkning är dock liten, speciellt eftersom uttrycket ”our oceans” har etablerats i fyra andra texter (text 1, 2, 5 och 7). Sändaren har i dessa fall gjort ett val mellan att skriva *the oceans* eller *our oceans*. Eftersom texterna ska mana till förändring är *our oceans* ett naturligt val, då mottagaren då får en känsla av att han eller hon bär ett ansvar för haven.

I text 8 visar Greenpeace sin attityd till ämnet genom många negativa värdeord eller minusord. Dessa värdeord används som ett retoriskt grepp för att anspela på mottagarens känslor (patos). Exempel på sådana ord från text 8 är ”depletion”, ”destruction”, ”devastation” och ”exploitation”. I vissa fall förstärks också dessa värdeord med adverb eller adjektiv som i dessa uttryck: ”man has *ruthlessly* exploited the seas” (r. 1174-1175) och “despite *immense* destruction” (r. 1207-1208) (min kursiv). Både attityden och förstärkningsorden signalerar till mottagaren att Greenpeace tycker att dagens situation är ohållbar. Hellspong och Ledin skriver att ”[v]ärdeord är socialt betydelsefulla inte bara genom sin direkta attitydpåverkan utan också genom att de ibland kan visa på en värdegemenskap som redan finns mellan deltagarna” (1997:170). Eftersom Greenpeace i text 8 visar öppet vad de tycker är det en förutsättning att mottagarna tycker likadant, annars finns det en risk för att mottagarna börjar misstro Greenpeace och inte känner att det är relevant att fortsätta att läsa vad de skriver.

Att Greenpeace inte är rädda för att visa vad de tycker öppet framträder också tydligt i några av de andra texterna där de visar hur upprörda de är över att situationen är som den är. Text 1 börjar till exempel med "[f]ar too often consumers are left without answers" (r. 2-3). Det framgår att Greenpeace har ett subjektivt synsätt på problemet, eftersom inga siffror ges som indikerar vad som är ofta och vad som är alltför ofta. Subjektiviteten syns även i text 2, där sändaren skriver: "[t]he leading retailers are taking action to improve the sustainability of fisheries worldwide – a strong contrast to the inaction by our governments on this issue over the past few decades" (r. 213-218). Greenpeace uttrycker här klart och tydligt att de tycker att regeringarna har gjort för lite och framträder implicit som sändare i och med det förstärkande adjektivet *strong*.

Också i de texter där Greenpeace explicit framträder som textens sändare kan man märka deras subjektivitet. I text 5 skriver de: "[h]owever, Greenpeace is of the opinion that no fully credible certification system for sustainable seafood currently exists" (r. 262-264). I några av texterna om fiskemetoder skriver de också: "Greenpeace does not currently support the use of bottom trawling" (r. 843-845, 912-914, 981-983). I dessa exempel är det tydligt att de har tagit ställning till något, baserat på vad de tycker är rätt och fel i frågan.

I vissa av texterna läggs argumenten fram genom en tidsdisposition, vilket markeras med temporala länkar. Detta framgår allra tydligast i text 8, som är en kronologisk berättelse som börjar på 1000-talet och avslutas i nutid (eller en möjlig framtid). I text 8 finns många tidsangivelser: "[f]rom the 11th century onwards" (r. 1180), "[t]here have been plenty of early warning signs, starting in the 14th century" (r. 1191-1192), "[w]e have now reached a point in time" (r. 1199) och "by the beginning of the 21st century" (r. 1202-1203). Att sändaren använder sig av narrativa drag i texten medför att mottagaren dras in i berättelsen och blir mer intresserad av att fortsätta läsa.

Även i text 1 och text 2 finns vissa narrativa drag, som till exempel: "[i]n recent years a 'sustainable seafood movement' has thrived" (r. 13-14, text 1), "[t]he first step has been to demand transparency" (r. 16-17, text 1), "[t]he campaign began in the UK in 2005" (r. 203, text 2) och "[t]he campaign has since spread to France" (r. 207-208, text 2). Också i dessa texter används tidsdispositionen för att fånga mottagarens intresse och få den att fortsätta läsa.

2.4 Formen

Vissa av texterna har många specifika begrepp och termer. Informationstexterna om alla fiskemetoder har ord som tillhör en fiskediskurs, men ofta förklaras de tydligt så att även de

som inte kan tillgodogöra sig fiskediskursen ska förstå. Ett exempel på detta är: "[a] wide variety of schooling pelagic species (those that spend most of their lives in the mid-water, with little contact with the seabed)" (r. 715-718). Här används först den specifika termen *pelagic* som sedan förklaras med ett parentetiskt inskott. Sådana tillägg görs enligt Ingo (2007:123) "främst på pragmatiska grunder [...], när det alltså finns ett konkret behov av att förklara vissa sammanhang mera ingående, t.ex. för oinitierade läsare vid popularisering av facktexter".

I stort sett alla de andra texterna innehåller termer som tillhör en miljödiskurs, med specifika begrepp som "aquaculture", "sustainable seafood policy", "marine reserves", "overfishing" och "certification". Dessa begrepp förklaras inte lika tydligt i den löpande texten som termerna som tillhör fiskediskursen, men det går att läsa mer om alla dessa företeelser på andra sidor som man kan ta sig till genom länkar som finns på webbsidorna för kampanjen om hållbart fiske. Som tidigare nämnts finns också en ordlista över vissa termer och begrepp som används i texterna.

Det faktum att begreppen som tillhör både fiskediskursen och miljödiskursen förklaras, om än på olika sätt, bekräftar att mottagarna inte behöver någon expertis inom ämnet för att kunna förstå innehållet.

Något som också bekräftar att texterna ska kunna förstås av många är deras "readability score" (Flesch-Kincaids läsbarhetstest). I Flesch-Kincaids läsbarhetstest finns ett system som kallas "grade levels", som är baserat på USA:s skolsystem. I "Grade level"-systemet görs en uträkning med hjälp av genomsnittlig meningslängd och stavelse per ord, som visar hur hög utbildning man bör ha för att kunna tillgodogöra sig texten. "Grade level" för dessa texter är elva, vilket innebär att en 17-åring bör kunna läsa texterna utan problem. Texterna är alltså relativt lättlästa.

I text 1 finns ett metatextuellt stycke som förstärker intrycket av att text 1 är överordnad alla de andra texterna:

KT: This section of the Greenpeace website provides a quick insight into the history of overfishing and how we came to the current state of the oceans. It creates an overview over some of the main problems. It helps retailers and seafood processors to understand what a sustainable seafood purchasing policy is and how to develop one. Last but not least, with the Greenpeace 'international seafood red list', it lists 20 fish species at very high risk of being sourced from unsustainable fisheries ('red-listed') and explains the rationale for red-listing them. (r. 27-40)

Det metatextuella stycket tar upp innehållet i alla de andra texterna som finns inom samma kampanj. Enligt Hellspong & Ledin används metatexter "för att möta genrekraven på en

exakt, explicit och systematisk framställning” (1997:101). De säger också att metatext är vanligt i facktexter, men i denna text indikerar metatexten inte att det är en facktext. Anledningen till att sändaren valt att ha metatexten i text 1 är troligtvis istället för att läsaren ska få en överblick om vad de olika texterna inom samma kampanj handlar om. På så vis kan läsaren snabbt avgöra vad den är intresserad av att läsa mer om utan att behöva gå in på varje enskild text.

3. Överväganden inför översättningen

De texter som ingår i detta arbete ska översättas för Greenpeace svenska webbplats. Jag har inte fått några speciella riktlinjer från min uppdragsgivare om hur de vill att jag ska översätta särskilda begrepp eller termer. Jag har dock besökt Greenpeace webbplats för att se vilka begrepp och termer de brukar användas i sina texter och hur texterna brukar vara skrivna.

Sändaren försöker i dessa texter att, samtidigt som den uppmanar mottagarna till handling, föra ett sakligt och vetenskapligt resonemang, och jag har uppfattat det som viktigare att överföra texternas funktion än deras stilar. Som global översättningsstrategi har jag därför, till stor del, gjort vad Lita Lundquist (2007:37) kallar en funktionell översättning, vid vilken översättaren fokuserar på mottagarna och deras förståelse av textens innehåll. Något som också bidragit till mitt val av översättningsstrategi har varit de många förklaringar av begrepp och termer som finns i texterna. Sändaren har försökt att förklara innehållet så tydligt som möjligt för sina mottagare, och därför har jag som översättare försökt att göra samma sak i min översättning.

Trots detta har jag inte enbart använt mig av en funktionell strategi. Vissa av texterna har narrativa drag, och vid översättningen av dessa använde jag mig av en imitativ strategi, vilket innebär att översättningen ska ligga författarens stil och ton så nära som möjligt för att mottagaren av MT ska få samma upplevelse som mottagaren av KT (Lundquist, 2007:37). Det finns ett syfte till att sändaren har valt att använda en annan stil i vissa delar av texterna. Som översättare bör man då försöka uppnå samma stilistiska skillnad mellan texterna för att mottagarna av MT ska uppleva samma effekt som mottagarna av KT.

Ingo (2007:20) skriver att översättningens fyra grundaspekter är struktur, varietet, semantik och pragmatik. Om man ser till översättningen av de nio Greenpeacetexterna är det framförallt semantik och pragmatik som jag har fokuserat på i mitt översättningsarbete. Detta

eftersom tydligheten är viktig i dessa texter, vilket innebär att de kräver stor semantisk exakthet samtidigt som de ska fungera pragmatiskt (Ingo, 2007:225-226).

Syntaxen i texterna är okomplicerad, och därför har jag många gånger valt en lokal översättningsstrategi som Lundquist (2007:45) kallar ordagrann översättning:

KT: Consumers, retailers and seafood processors have started asking questions. The first step has been to demand transparency. (r. 14-17)

MT: Konsumenter, återförsäljare och fiskproducenter har börjat ställa frågor. Det första steget har varit att kräva genomskinlighet. (r. 14-17)

Att översätta ord-för-ord är inte alltid den bästa lösningen, men många gånger överensstämmer den engelska och den svenska syntaxen och då kan ordagrann översättning fungera bra.

Svenskan har sin egen begreppsapparat inom fiske och miljö. För att översätta begrepp semantiskt korrekt har jag därför varit tvungen att leta efter översättningsmotsvarigheter i svenska parallelltexter – till exempel i EU-texter eller andra Greenpeacetexter.

4. Översättningskommentar

Sändaren strävar efter att texten ska vara tydlig, och det kräver som sagt att man som översättare noga avväger de semantiska aspekterna. Översatta ord bör inte bara ha korrekt denotation (grundbetydelse) utan också korrekt konnotation (bibetydelse) som de engelska orden (Ingo, 2007:169). För att åstadkomma det behövs i vissa fall en djupanalys av semantiken av ett ord. I detta avsnitt kommer jag att genomföra en sådan djupanalys. Jag kommer att fokusera på de begreppen som innehåller ordet *policy*. Anledningarna till att jag valt att fokusera på de begreppen är dels eftersom det engelska ordet *policy* är flertydigt och kan betyda *politik*, *policy* (eller motsvarande ord som *principer*, *riktlinjer* eller *inriktning*) eller *försäkringsavtal* (Norstedts engelsk-svenska ordbok, nätupplaga), dels eftersom det engelska *policy* i dessa nio texter förekommer i tre olika begrepp: ”sourcing policiy”, ”purchasing policy” och ”seafood policy”. Dessa begrepp ingår dessutom i flera olika konstruktioner: ”sustainable seafood purchasing policy” (r. 33-34, förekommer tre gånger), ”sustainable seafood policy” (r. 68, förekommer fyra gånger), ”seafood sourcing policy” (r.

117, förekommer en gång) och ”policies for sourcing sustainable seafood” (r. 198-199, förekommer en gång).

Frågorna som kan ställas angående översättningen av *policy* är vilken av grundbetydelseerna som ska användas, och hur man ska hantera de olika begreppen och olika konstruktionerna som *policy* ingår i.

4.1 Polysemin för ordet *policy*

Ingo skriver att ett polysemt ord får ”sin exakta betydelse först i en viss kotext” (2007:95). Därför bör man, när man som översättare är i tvivel om hur ett polysemt ord bör översättas, undersöka hur ordet används i kontexten. De flesta begrepp som innehåller *policy* används på ett liknande sätt. Två exempel på hur det används finns i dessa meningar: ”[a]lso check the supermarket's website to find out if it has a *policy*” (r. 117-119, min kursiv) och “[m]ake sure your sustainable seafood policy is accessible to your customers in your stores and online” (r. 68-70). Det engelska *policy* är alltså i dessa texter någonting som en affär eller affärskedja har och ska kunna visa upp för sina kunder.

I *Longman Dictionary of Contemporary English* (2007) kan man läsa om de tre grundbetydelseerna för *policy*:

1. a way of doing something that has been officially agreed and chosen by a political party, business, or other organization
 2. a contract with an insurance company, or an official written statement giving all the details of such a contract
 3. a particular principle that you believe in and that influences the way you behave
- (2007:1264-1265)

Den andra betydelsen, som motsvarar det svenska ordet *försäkringsbrev*, är inte den som åsyftas i de nio texterna. Men den första betydelsen (svenska *politik*) och den tredje (svenska *policy* eller *riktlinjer*) är båda potentiella översättningar för det engelska *policy* i texterna. Etymologiskt sett är betydelse ett och tre nära besläktade, och *policy* lånades först in från medelfranskans *policie* (government, political organization) runt 1400-talet (Oxford English Dictionary online). *Policy* i betydelsen *försäkringsbrev* kommer från medelfranskans *police* (written proof, certificate) och användes för första gången på engelska 1565.

Det är just släktskapet mellan betydelse ett och tre som gör att det är svårt att veta om engelska *policy* i Greenpeacetexterna bör översättas med *politik*, *policy* eller *riktlinjer*. På svenska betyder *policy* ”grundprinciper för ett företags eller en organisations handlande” (Nationalencyklopedins nätupplaga). *Politik* kan betyda ”dels de processer genom vilka makt

utövas och politiska beslut fattas (engelska *politics*), dels den förda politikens principer och faktiska sakinhåll (engelska *policy*)” (NE:s nätupplaga). Det är den andra betydelsen som är relevant för denna analys. Vad *policy* och den andra betydelsen av *politik* har gemensamt är att de båda handlar om principer. Ett företag, ett parti och en regering har vissa principer som de agerar enligt.

Göran Walter listar i *Bonniers synonymordbok* (2000:394) *policy* och *politik* som synonymer till varandra, och också regeringen skriver på sin webbsida att *politik* kan ersätta *policy*. Men total synonymi är ovanlig eftersom det alltid finns en skillnad i betydelse eller stilvärde mellan två synonymer (NE:s nätupplaga).

Ett bra sätt att ta reda på om engelskans *policy* bör översättas med *politik*, *policy*, *riktlinjer* eller något annat är att söka på översättningar för det engelska *policy* på IATE, InterActive Terminology for Europe, eller EUR-Lex. Dessa webbsidor visar hur ordet har översatts tidigare i EU-dokument, och man kan också välja att bara ta med träffar som förekommit i det område som är relevant. I detta fall gjordes sökningar på dessa två sidor inom området ”fiskeri”. Resultatet visade att *policy* uteslutande har översatts med *politik* inom EU. Det råder alltså inget tvivel om att i formella texter är *politik* att föredra framför *policy* (eller *riktlinjer* m.m.) som översättning för engelskans *policy*.

I EU-texterna används *policy* för att beskriva vilken politik olika länder ska ha när det gäller fiske. I Greenpeacetexterna används däremot *policy* för att beskriva hur företag, och då framförallt återförsäljare, ska förhålla sig till fiskeriers hållbarhet. Greenpeacetexterna är inte heller lika formella som en EU-text. Den bästa översättningsmotsvarigheten för *policy* i de nio Greenpeacetexterna behöver således inte vara densamma som i EU-texter.

För att komma närmre den faktiska motsvarigheten till det engelska *policy* som används i Greenpeace texter bör man istället undersöka vad företag eller återförsäljare själva kallar det som i KT benämns *policy*. Efter en genomsökning av några stora svenska företags och återförsäljares webbplatser stod det klart att inte heller de tycktes vara helt överens om vad man ska kalla det. Coop kallar det ”fiskstrategi”, och ICA skriver ”riktlinjer för hållbart fiske”. Hemköp, Willy:s och Findus kallar det alla tre för ”fiskpolicy”.

Även på Greenpeace webbplats används begrepp med *policy*: ”fiskpolicy” och ”inköspolicy för hållbart producerade fisk och skaldjur”, men Greenpeace använder också ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”. Intressant nog så används ”fiskepolitik” även på Greenpeace webbplats, men även de använder det endast om länders eller unioners principer för fiske. Det verkar alltså som att begrepp som *policy* eller *riktlinjer*

oftast används för att beskriva företags eller återförsäljares principer, medan *politik* oftast används för länders eller unioners principer.

Eftersom det *policy* som används i KT betyder företags eller återförsäljares principer för fiske är bör ordet alltså inte översättas med *politik* utan snarare med *policy* (eller *riktlinjer* m.m.). Frågan är då vilket av orden man ska välja som översättning motsvarighet.

De flesta svenska återförsäljare har valt att använda ett begrepp som innehåller *policy*, men det uppstår snabbt ett problem med det svenska ordet *policy*, nämligen att det inte fungerar så bra i plural. På flera ställen i KT förekommer *policy* i plural: ”sourcing *policies*” (r.7), ”sustainable seafood purchasing *policies*” (r. 18-19) och ”sustainable seafood *policies*” (r. 111-112) (min kursiv). Både TNC (Terminologacentrum) och regeringen uppger på sina webbsidor att en teoretisk pluralform för *policy* är *policyer*, men de skriver också att man helst ska undvika att använda *policy* i plural. I stället föreslår de att man skriver ”ett företags *policy* i olika frågor” eller byter ut ordet mot exempelvis *riktlinjer* eller *principer*. Att använda ”ett företags *policy* i olika frågor” hade inte riktigt fungerat i dessa texter eftersom begreppet, när det står i plural, ofta syftar till olika företags *policyer* i samma fråga. För att undvika problemet med *policy* i plural valde jag därför att byta ut det mot *riktlinjer*, eftersom det används både av ICA och Greenpeace. *Riktlinjer* används dock nästan uteslutande i plural, men det är egentligen inget problem eftersom en *policy* brukar innehålla flera *riktlinjer*.

4.2 De olika begrepp som innehåller *policy*

Som jag nämnde i inledningen av avsnitt fyra ingår *policy* i tre olika begrepp i Greenpeacetexterna: ”sourcing *policy*”, ”purchasing *policy*” och ”seafood *policy*”. Dessa begrepp förekommer dessutom i flera olika konstruktioner: ”sustainable seafood purchasing *policy*” (r. 33-34, förekommer tre gånger), ”sustainable seafood *policy*” (r. 68, förekommer fyra gånger), ”seafood sourcing *policy*” (r. 117, förekommer en gång) och ”*policies* for sourcing sustainable seafood” (r. 198-199, förekommer en gång). *Policy* förekommer även utan attribut en gång (r. 119). En förklaring till att sändaren använder olika begrepp (och olika konstruktioner) skulle kunna vara att de betyder olika saker och har olika översättningsmotsvarigheter. En annan förklaring skulle kunna vara att sändaren vill variera sitt språkbruk.

Eftersom det i texterna finns en strävan efter tydlighet är det dock osannolikt att sändaren skulle använda olika begrepp för att förklara samma företeelse då det är viktigt att läsaren inte misstolkar eller missförstår begrepp.

Det är alltså troligt att de olika begreppen har vissa betydelskillnader. Den konstruktion som skiljer sig tydligast från de andra är ”sourcing policies” (r. 7) som endast förekommer en gång:

KT: Inadequate labelling and a lack of publicly available *sourcing policies* have made it impossible for consumers and other market players to assess the sustainability of the seafood they buy and sell (r. 6-10) (min kursiv).

I denna mening kan ”sourcing policies” inte beskrivas vara specifika riktlinjer som ett företag har och här är det möjligt att man måste gå ifrån den lexikala betydelsen för ordet *policy* och se till hela begreppet ”sourcing policies” för att istället finna en semantiskt förändrad motsvarighet (Ingo, 2007:168). *Source* kan översättas med *ursprung* eller *källa* (Norstedts engelsk-svenska ordbok, nätupplaga) och i exemplet ovan betyder ”sourcing policies” att marknadsaktörer tydligt bör kunna visa varifrån deras produkter kommer. Det finns två svenska begrepp som kan sägas motsvara detta – ”ursprungsmärkning” och ”spårbarhet”. Det finns dock ett problem med begreppet ursprungsmärkning, eftersom det tidigare i meningen står ”[i]nadequate labelling” (”[o]tillräcklig märkning”, min översättning). Om man då hade valt ”ursprungsmärkning” som översättningsmotsvarighet hade meningen inletts med ”Otillräcklig märkning och en avsaknad av en offentligt tillgänglig ursprungsmärkning”. Jag har valt att tolka det som att ”[o]tillräcklig märkning” innefattar ursprungsmärkning, och därför har jag valt att översätta ”sourcing policies” med en konstruktion som innehåller *spårbarhet*.

På EUR-Lex kan man finna tre konstruktioner som innehåller *spårbarhet* som skulle kunna fungera som översättningsmotsvarigheter för ”sourcing policies” – *spårbarhetskriterier* (förekommer en gång), *spårbarhetskrav* (förekommer nio gånger) och *spårbarhetsinformation* (förekommer en gång). Men för att ta reda på vilket av dessa begrepp som är den bästa översättningsmotsvarigheten till ”sourcing policies” i just Greenpeacetexten måste man närstudera kontexten som begreppet förekommer i. ”[S]ourcing policies” är i Greenpeacetexten något som bör finnas offentligt tillgängligt för alla marknadsaktörer och som ska hjälpa aktörerna att välja det alternativ som är mest hållbart. Det är det informativa som ligger i fokus i begreppet, och *spårbarhetsinformation* innefattar denna aspekt. Walter (2000:281) listar *kriterium* och *krav* som synonymer till varandra, och för både *spårbarhetskrav* och *spårbarhetskriterier* ligger snarare fokus i att något fodras av någon, vilket inte stämmer överens med vad begreppet bör innebära i denna kontext. Eftersom

spårbarhetsinformation så tydligt belyser det informativa i sammanhanget valde jag därför att översätta ”sourcing policies” med just *spårbarhetsinformation*.

De övriga konstruktionerna används, på ett eller annat sätt, för att beskriva de riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter som företag och återförsäljare har eller bör ha.

Det uppstår snabbt två problem vid översättningen av de olika konstruktionerna av dessa begrepp. Det första problemet är ordet *seafood*. Detta engelska ord bör översättas med *fisk och skaldjur* – två ord med olika genus. Det går inte att ha ett enda adjektiv innan dessa ord eftersom *fisk* är utrum och *skaldjur* neutrum. Det har jag löst genom att istället skriva *fisk- och skaldjursprodukter*.

Det andra problemet är hur ordet *sustainable* används på engelska. Man kan skriva ”sustainable seafood” utan risk för feltolkning, men skriver man ”hållbara fisk- och skaldjursprodukter” är det möjligt att tolka hållbarheten på två olika sätt. Antingen är produkterna fiskade eller odlade på ett hållbart sätt eller så håller produkterna länge. Först tänkte jag lösa detta problem genom att skriva ”fisk- och skaldjursprodukter som fångats på ett hållbart sätt”, men då försvinner möjligheten att fisk- och skaldjursprodukterna odlats och inte är vildfångade. Om man ska förlänga den redan långa bisatsen till ”som fångats eller odlats på ett hållbart sätt” blir konstruktionen otymplig, vilket framförallt är problematiskt eftersom begreppen förekommer relativt ofta i texterna. Att istället göra om bisatsen till ett framförställt attribut – ”hållbart fångade eller odlade fisk- och skaldjursprodukter” – fungerar inte heller eftersom det då kan uppstå tvivel om hållbarheten gäller både vildfångade och odlade fisk- och skaldjursprodukter eller endast vildfångade. Greenpeace använder sig på sin webbplats av ”hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter” vilket skulle kunna vara en mer tillfredsställande lösning. Men i och med den lösningen uppstår genast två nya problem.

Det första problemet gäller ordet *producerade*. Är alla fiskar producerade, även vildfångade? Instinktivt svarar nog en lekman nej på den frågan, men i ett vägledningsdokument på Fiskbranschens Riksförbunds webbplats står det att produktionsmetoden betyder det sätt som fisken är ”fångad” på. Vidare uttrycks det att produktionsmetoden kan vara vildfångad såväl som odlad. Därför fyller ordet *producerade* sin funktion i sammanhanget.

Det andra problemet uppstår i den tautologi som bildas i och med uttrycket ”producerade produkter”. I Språkriktighetsboken (2005:382-383) rekommenderas att man undviker att upprepa sig i onödan, men det står samtidigt att det ”är vanskligt att avgöra om innehållsliga upprepningar verkligen är onödiga” då de kan fylla en funktion. I fallet ”hållbart producerade

fisk- och skaldjursprodukter” går det inte att byta ut eller undvara varken *producerade* eller *produkter*, och därför valde jag att trots tautologin använda just det begreppet.

För att ta reda på vad som skiljer konstruktionerna från varandra kan man se till vilka delar som bygger upp dem genom att göra ”ord-för-ord-översättningar”. Begreppet ”seafood policy” förekommer i en konstruktion, ”sustainable seafood policy” (r. 68), som kan översättas med ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”. Begreppet ”sourcing policy” förekommer i två konstruktioner (utöver den tidigare diskuterade ”sourcing policies” [r. 7]): ”seafood sourcing policy” (r. 117) som kan översättas med ”riktlinjer för inköp av fisk- och skaldjursprodukter” samt ”policies for sourcing sustainable seafood” (r. 198-199) som kan översättas med ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”. Begreppet ”purchasing policy” förekommer i en konstruktion, ”sustainable seafood purchasing policy” (r. 33-34), som kan översättas med ”inköbspolicy för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”. I och med dessa ”ord-för-ord-översättningar” står det klart att alla konstruktioner i stort sett uttrycker ungefär samma sak. Företag ska ha riktlinjer som bestämmer vad för slag fisk- och skaldjursprodukter företaget bör köpa och sälja.

Det verkar alltså som att det inte heller är betydelseskilnader som gjort att sändaren har varierat sitt språkbruk när det gäller begrepp som innehåller *policy*. En annan förklaring till varför sändaren skulle använt olika begrepp för samma företeelse skulle kunna vara att det varit många olika författare till texterna. Men i text 1 används tre olika konstruktioner inom loppet av några meningar, trots att de syftar på samma företeelse:

KT: Check out your national Greenpeace website to find out if your supermarket has been scored on its *seafood sourcing policy*. Also check the supermarket's website to find out if it has a *policy*. If your supermarket does not have a *sustainable seafood policy*, demand to know when it will have one. (r. 114-121) (min kursiv)

I och med ovanstående exempel kan man med största sannolikhet utesluta att olika författare är anledningen till att olika konstruktioner används om samma företeelse. Om det hade varit olika författare till texterna, hade de troligtvis skrivit åtminstone en hel text var. En person borde då ha skrivit hela text 1 och gjort ett medvetet val att använda olika konstruktioner för samma företeelse.

Det verkar alltså som om den enda förklaringen som kvarstår är att sändaren har försökt variera sitt språkbruk. Med tanke på hur stor förvirring detta kan skapa hos mottagaren, framförallt i en text där det är viktigt att mottagaren förstår att konstruktionerna syftar till samma företeelse, har jag dock valt att inte göra samma sak i min översättning. I enlighet med

en funktionell och pragmatisk översättningsstrategi valde jag begreppet ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter” och använde det vid de flesta tillfällena. Ett begrepp som innehöll *policy* som jag översatte med något annat var, som tidigare nämnts, ”sourcing policies” (r. 7) som jag översatte med *spårbarhetsinformation*.

Vid ett tillfälle var jag dessutom tvungen att göra en annan konstruktion:

KT: Check out your national Greenpeace website to find out if your supermarket has been scored on its *seafood sourcing policy*. Also check the supermarket's website to find out if it has a *policy*. If your supermarket does not have a *sustainable seafood policy*, demand to know when it will have one. (r. 114-121) (min kursiv)

MT: Gå in på din nationella Greenpeacewebbplats för att ta reda på om din affär har blivit betygsatt för sina *riktlinjer*. Besök också affärens webbplats för att ta reda på om den har *riktlinjer för inköp av fisk*. Om din affär inte har *riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter*, kräv att få veta när den kommer att ha det. (r. 115-123) (min kursiv)

Eftersom konstruktioner som innehåller *policy* här upprepas tre gånger på tre meningar i KT, har jag i MT behållit variationen för att på så vis ligga lite närmre KT. En annan anledning till att behålla variationen är att det annars blir tre mycket tunga meningar om ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter” ska upprepas i tre meningar i rad.

I detta styckes inledning (vilken inte finns med i exemplet ovan) står det ”[b]uy from supermarkets that have, or are developing, sustainable seafood policies” (r. 110-112), vilket jag har översatt med ”[h]andla i affärer som har, eller håller på att utveckla, riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter” (r. 110-113). I och med att begreppet redan är etablerat i stycket borde det vara relativt enkelt för mottagaren att förstå att när det senare i MT endast står ”riktlinjer” så är det riktlinjerna för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter som åsyftas. Sedan utvecklar jag konstruktionen ytterligare i mening två i ovanstående exempel med ”riktlinjer för inköp av fisk”, som fungerar som en motsvarighet till KT:s ”seafood sourcing policy” (som står i mening ett i KT), för att sedan, i mening tre skriva ut hela begreppet, ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”.

Eftersom jag strävade efter att genomföra en funktionell översättning av dessa texter föll det sig naturligt att gå ifrån den begreppsförvirring som fanns i KT. Därför använde jag mig i MT oftast av ett begrepp, ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter”, som översättning för de konstruktioner som innehöll ordet *policy*.

5. Sammanfattande kommentar

En av svårigheterna med översättningen av de nio Greenpeacetexterna var det frekvent förekommande ordet *policy*. *Policy* är i många fall ett svåröversatt ord eftersom det är polysemt på engelska, och även efter att man kommit fram till vilken grundbetydelse som åsyftas kvarstår problemet i att välja ett lämpligt svenskt ord med samma betydelse. I texterna användes *policy* som något som återförsäljare bör ha för att se till att deras fisk och skaldjur producerats med hållbara metoder. *Policy* skulle därmed översättas med antingen *policy*, *riktlinjer* eller *principer*. Svenska *policy* är ett vanligt förekommande ord som de flesta återförsäljare använder på sina webbplatser, men både regeringen och terminologicentrum (TNC) avråder från att använda det annars logiska ordet *policyer* som en pluralform för *policy*. De föreslår istället att man byter ut det mot exempelvis *principer* eller *riktlinjer*. Eftersom KT innehöll flera begrepp där *policy* stod i plural fick jag alltså tänka om och istället använda mig av ett annat ord som översättningsmotsvarighet, och jag valde då *riktlinjer* eftersom det användes av både Greenpeace och återförsäljare.

Problemen slutade dock inte där. I KT förekom *policy* även i tre olika begrepp som uppträdde i många olika konstruktioner. Oftast användes begreppen för att beskriva samma sak, d.v.s. de riktlinjer som en återförsäljare bör ha för att försäkra att fisken och skaldjuren de säljer har producerats på ett hållbart sätt. Jag försökte därför reda ut varför sändaren valt att använda olika begrepp och konstruktioner för samma företeelse, och det visade sig att det egentligen inte fanns några större betydelseskilnader mellan begreppen. Det verkade som om sändaren valt olika begrepp för att variera sitt språk, vilket jag uppfattade som en möjlig källa till förvirring för mottagaren. Eftersom jag hade valt en funktionell översättningsstrategi så var det viktigare för mig att se till att texternas innehåll var tydligt för mottagarna än att MT skulle efterlikna KT stilmässigt. Därför valde jag att försöka använda ett enda begrepp genomgående i texterna – ”riktlinjer för hållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter” – för att på så vis undvika att mottagarna blir osäkra på vilken företeelse som åsyftas.

Referenser

Material:

Text 1, Seafood:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/>

Text 2, Changing your business to sustainable food:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/changing-your-business/>

Text 3, Greenpeace Criteria for Sustainable Fisheries:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/what-is-a-sustainable-fishery/>

Text 4, Understanding the problem:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/understanding-the-problem/>

Text 5, What about certification?:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/changing-your-business/what-about-certification/>

Text 6, Fisheries Techniques:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/understanding-the-problem/fisheries-problems-today/>

Text 7, Aquaculture:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/understanding-the-problem/aquaculture/>

Text 8, A brief history of overfishing:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/understanding-the-problem/overfishing-history/>

Text 9, Resources:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/understanding-the-problem/Resources/>

(Samtligt material är hämtat 2013-02-27)

Tryckta källor:

Hellspong, Lennart & Ledin, Per, 2010: *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys.*

Lund: Studentlitteratur.

Ingo, Rune, 2007: *Konsten att översätta*. Lund: Studentlitteratur.

Longman Dictionary of Contemporary English, 2007: London: Longman.

Lundquist, Lita, 2007: *Oversättning*. Fredriksberg: Samfundslitteratur.

Svenska språknämnden, 2007: *Språkriktighetsboken*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Walter, Göran, 2000: *Bonniers synonymordbok*. Stockholm: Albert Bonniers Förlag.

Elektroniska källor:

Coops webbsida för hållbart fiske, 2013:

<http://www.coop.se/Vart--ansvar/Hallbar-konsumtion/Coops-fiskstrategi1/>

(Hämtad 2013-04-26)

EUR-Lex:

<http://eur-lex.europa.eu/sv/index.htm>

Findus webbsida för hållbart fiske, 2010:

<http://www.findus.se/fisk/findus-fiskpolicy/> (Hämtad 2013-04-26)

Fiskebranschens Riksförbunds vägledningsdokument, 2007:

<http://www.fiskbranschen.se/branschvagledning/kapitel14.pdf> (Hämtad 2013-05-13)

Flesch-Kincaid Readability-Score, 2013:

<http://www.readability-score.com/>

Greenpeace internationella webbplats, ordlista:

<http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/oceans/seafood/glossary/> (Hämtad 2013-03-26)

Greenpeace svenska webbplats:

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/> (Hämtad 2013-03-26)

Greenpeace värderingar och kännetecken:

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/om-oss/Varderingar-och-kannetecken/> (Hämtad 2013-03-26)

Hemköps webbsida för hållbart fiske, 2013:

<http://hemkop.se/Miljo--ansvar/Fiskdisk/> (Hämtad 2013-04-26)

InterActive Terminology for Europe (IATE):

<http://iate.europa.eu/>

Icas hemsida för hållbart fiske, 2013:

<http://www.ica.se/ica-tar-ansvar/ravaror/fisk/> (Hämtad 2013-04-26)

Johansson, Roland, 2010: Utfiskningen värre än väntat.

<http://www.dn.se/nyheter/vetenskap/utfiskningen-varre-an-vantat> (Hämtad 2013-03-26)

Spårbarhetsinformation, EUR-Lex:

<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=sv&ihmlang=sv&lng1=sv,sv&lng2=da,de,el,en,es,fi,fr,it,nl,pt,sv,&val=278673:cs> (Hämtad 2013-05-23)

Spårbarhetskrav, EUR-Lex:

http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=719322:cs&lang=sv&list=719322:cs,726536:cs,607835:cs,710562:cs,507668:cs,506904:cs,504473:cs,503695:cs,435005:cs,470489:cs,&pos=1&page=1&nbl=12&pgs=10&hwords=sparbarhets*~&checktexte=checkbox&visu=#texte (Hämtad 2013-05-23)

Spårbarhetskriterier, EUR-Lex:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:285E:0001:0092:SV:PDF> (Hämtad 2013-05-23)

Sökning: Fiskepolitik, Greenpeace webbplats:

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/nyheter/blogg/arbetet-fr-ett-hllbart-fiske-mste-drivas-inte/blog/34277/>

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/press/pressmeddelanden/greenpeace-kraever-ny-inriktnin/> (Hämtade 2013-04-26)

Sökning: Fiskpolicy, Greenpeace webbplats:

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/press/pressmeddelanden/alla-butikskedjor-saeljer-utrot/>

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/press/pressmeddelanden/fiskaktion/>
(Hämtade 2013-04-26)

Sökning: Ohållbart producerade fisk- och skaldjursprodukter, Greenpeace webbplats:

<http://www.greenpeace.org/sweden/se/press/pressmeddelanden/fiskodlingar-maaste-bli-miljoevae/> (Hämtad 2013-04-26)

Sökning: Policy, Nationalencyklopedins webbsida:

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/kort/policy> (Hämtad 2013-04-26)

Sökning: Policy, Norstedts engelsk-svenska ordbok, nätupplaga:

<http://www.ord.se/oversattning/Engelska-pro/?s=policy&l=SENSSV> (Hämtad 2013-04-26)

Sökning: Policy, Oxford English Dictionary online:

<http://www.oed.com.ludwig.lub.lu.se/view/Entry/146842?rskey=96hPx&result=1&isAdvanced=false#eid> (Hämtad 2013-04-26)

Sökning: Policy, Regeringens webbplats:

<http://www.regeringen.se/sb/d/2729> (2013-04-15)

Sökning: Policy, Terminologicentrum (TNC):

http://www.tnc.se/component/option,com_quickfaq/cid,1/id,188/view,items/ (2013-04-15)

Sökning: Politik, Nationalencyklopedins webbsida:

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/politik> (Hämtad 2013-04-26)

Willy:s webbsida för hållbart fiske, 2012:

<https://www.willys.se/Om-vara-varor/Ekologiska-och-miljovanliga-varor/Hallbara-fiskdiskar/> (Hämtad 2013-04-26)